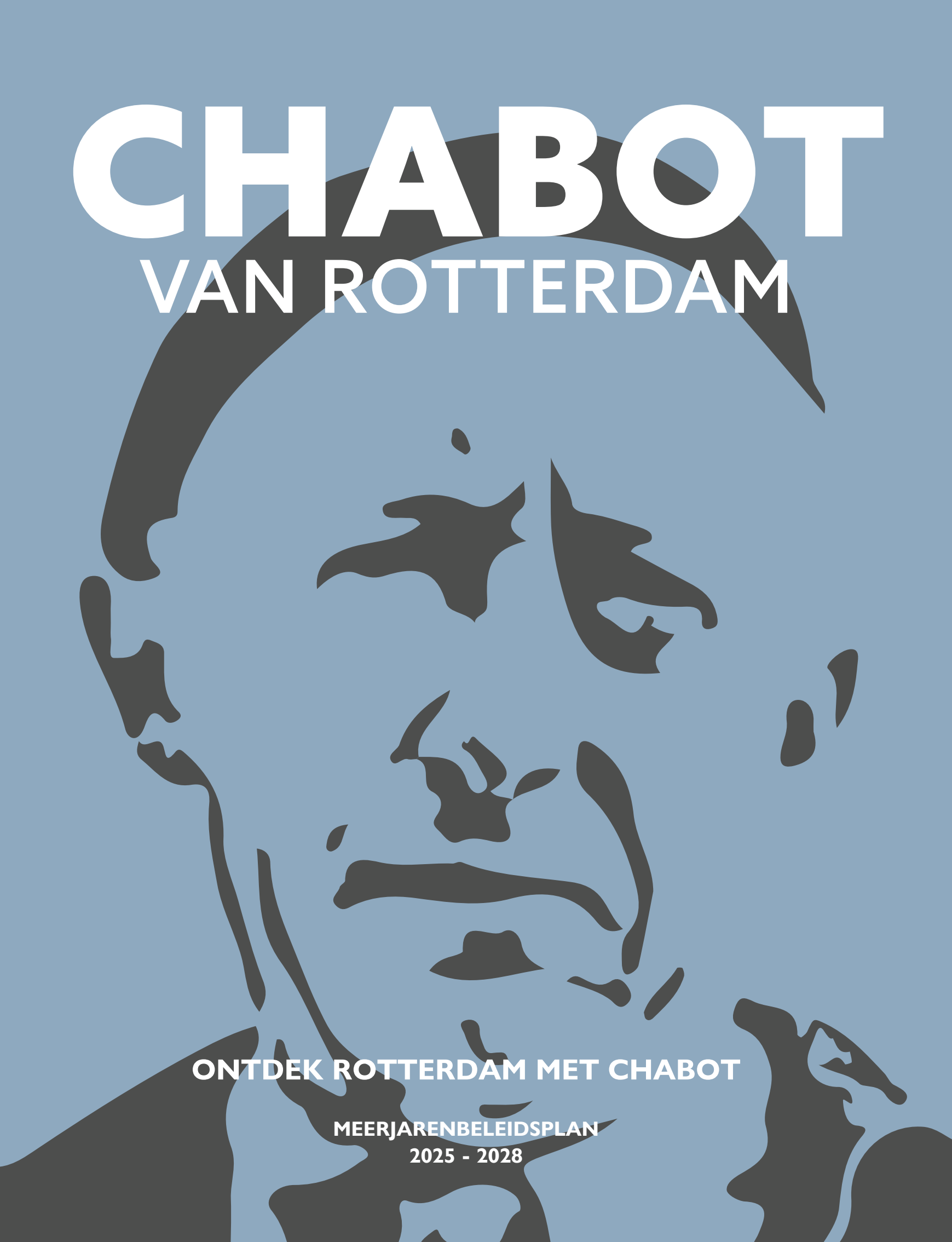

CHABOT

VAN ROTTERDAM

ONTDEK ROTTERDAM MET CHABOT

MEERJARENBELEIDSPLAN
2025 - 2028

MEERJARENBELEIDSPAN CHABOT MUSEUM ROTTERDAM 2025 – 2028

1. Missie, visie, strategie en doelstellingen

- 1.1. *'In het schone zullen wij onze kracht vinden'*; het museum als plek voor aandacht en verstillig
- 1.2. Ontdek Rotterdam aan de hand van de collectie Chabot, zijn tijd(genoten) en hedendaagse geestverwanten; een samenspel van kunst, architectuur, erfgoed en natuurbeleving, binnen en buiten de museummuren
- 1.3. Onderzoeks- en kenniscentrum, off- en online

2. Ontdek Chabot internationaal

- 2.1 Het museum voor internationaal expressionisme in een netwerk van kunstenaarsmusea
- 2.2 *De verwoeste stad* van Zadkine en *Brand van Rotterdam* van Chabot; een driejaarlijkse Open Call voor Vrede, Vriendschap en Humaniteit in samenwerking met Zadkine Museum

3. Ontdek Rotterdamse kunstenaars; de driejaarlijkse Hendrik Chabotprijs

- 3.1. De oeverprijs voor kunstenaars in Rotterdam-Rijnmondgebied
- 3.2. Publicatie en tentoonstelling, samenwerking met het CBK
- 3.3. Nieuwe website en RTV Rijnmond als mediapartner

4. Ontdek Rotterdam en het UNESCO Werelderfgoed met Chabot

- 4.1. Rondleidingen Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed met Urban Guides
- 4.2. De portiersloge als bezoekerscentrum met kleinschalige erfgoedpresentaties
- 4.3. De oude bioscoop als multifunctionele educatieve ruimte
- 4.4. Samenwerking met Werelderfgoed Nederland

5. Ontdek LAND VAN CHABOT

- 5.1. Gebiedsontwikkeling Landschapspark De Rotte
- 5.2. Een beschermd vergezicht als ode aan de kunstenaar
- 5.3. De Rotte als Culturele rivier 2025

6. Cultuuronderwijs, educatie en talentontwikkeling

- 6.1. Zoeken, reflecteren en vernieuwen
- 6.2. Educatieve projecten buiten de museummuren
- 6.3. Vrijtijdsaanbod
- 6.4. Groei en impact
- 6.5. Kunstenaars vertalen TOEN naar NU in LAND VAN CHABOT

7. Publieksbenadering en bereik

- 7.1. Whize-model van Rotterdam Festivals en publieksonderzoek
- 7.2. Publieksactiviteiten en focus op de lokale vrijetijdsgenieter
- 7.3. Investeren in jongere doelgroepen
- 7.4. Communicatie - media

8. Organisatie en ontwikkeling

- 8.1. Een nieuwe fase voor Chabot Museum Rotterdam
- 8.2. BKV - gelden
- 8.3. Onderschrijving van de codes en principes van Cultural Governance
- 8.4. Vanuit een brede financieringsmix bijdragen aan beleidsspeerpunten gemeente

1 Missie, visie, strategie en doelstellingen 2025 – 2028

‘Wat willen wij? De schoonheid! Fel en gevarieerd, een brok idealisme, wij willen een wig in de chaos, bouwen op de puinhopen, een niet meedoen aan de vernietiging. In het schone zullen wij onze kracht vinden.’

Henk Chabot in: Bulletin 1 van Rotterdamse kunstenaarsgroep R33, 1933

1.1 Het museum als plek voor aandacht en verstillings

Het CHABOT MUSEUM ROTTERDAM is een plek voor aandacht en verstillings, waar een persoonlijke en indrukwekkende ervaring met de eigenzinnige kunst van Henk Chabot en het expressionisme centraal staan. Bezoekers kunnen genieten van kleinschalige tentoonstellingen op wereldniveau in de imposante Nieuwe Bouwen architectuur van de Museumparkvilla. In een huiselijke setting nemen we bezoekers mee in het bewust beleven van deze plek vanuit eigen ervaring en maken we (combinatie)uitstapjes buiten het museum waar eveneens expressionisme en het bewust creëren van een persoonlijke ervaring op een waardevolle plek centraal staan. In 30 jaar zijn deze visie en missie steeds duidelijker en publieksgericht uitgekristalliseerd en nu als inspirerend gedragen anker- en vertrekpunt voorhanden.

In het verlengde van de statutaire doelstelling van de Stichting Hendrik Chabot: ‘het opzetten en in stand houden van een voor publiek toegankelijk museum en kenniscentrum over het leven en werk van de schilder/beeldhouwer Henk Chabot en zijn tijdgenoten; alsmede kenniscentrum van kunst en architectuur gerelateerd aan het museumgebouw (Rijksmonument, Museumpark 11 te Rotterdam) en haar omgeving’, is het museum anno 2024 duidelijk in een nieuwe fase beland.

De ruime verdubbeling, substantiële groei in bereik die het museum heeft gerealiseerd afgelopen jaren met koppeling tussen programmalijnen binnen – buiten de muren, kan niet anders dan ook vertaald worden naar noodzakelijke professionele opschaling van de organisatie en verbreding van het financieel draagvlak, in samenwerking met vaste partners en publiek. Het aanbod wordt via bestaande programmalijnen voortgezet en wederkerig verbonden.

Vanuit belangrijke thema’s voor Chabot zijn deze programmalijnen in de afgelopen periode geformuleerd en ontwikkeld (zie organogram). Deze hebben zich bewezen.

- Het betreft enerzijds het aanbod in rondleidingen samen met UrbanGuides bij de Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed (in relatie tot de Museumparkvilla’s en de bouwstijl van Het Nieuwe Bouwen). Zie hoofdstuk 4.
- En anderzijds het tot leven brengen van de ervaring van het landschap, samen met partners, op de plek waar de kunstenaar heeft gewoond en gewerkt aan de Rotte in het Land van Chabot (‘Terbregse Veld’). Zie hoofdstuk 5.

Steeds weer blijkt dat zeer uiteenlopende doelgroepen, van jong tot oud, en uit alle lagen van de bevolking, de schoonheid en kracht die de villa uitstraalt ondervinden en zich er ‘thuis’ voelen. In die setting is men vaak extra ontvankelijk voor wat kunst en cultuur teweeg kan brengen. Uitspraken in gastenboeken onderstrepen dit. Deze ervaring wordt echter ook doorgetrokken naar andere waardevolle plekken in de stad als Van Nelle Unesco Werelderfgoed en Land van Chabot, maar kan ook zijn weerslag vinden in een online-experience waar aanbod maar ook resultaten van workshops, onderzoeken, informatie over de omvangrijke collectie worden gepubliceerd. Een nieuwe branding over de programma- en productlijnen in samenhang heen, is een van de

doelen die het museum zich heeft gesteld voor de nabije toekomst. Zichtbaarheid, vindbaarheid, collectiemobiliteit, gelinkt aan partners en publieksgroepen worden zo vergroot.

De innovatieve en interconnectieve waarde van deze combinaties en de wederzijdse versterking in beleving in programma naar een steeds inclusiever publieksbereik, legitimeert deze groei en versteviging van dit Rotterdamse museum. Nog onbenut maar aanwezig potentieel (particulieren, fondsen, partners) kan met het hier voorliggende plan gedoseerd worden aangesproken en geëffectueerd.

De historie van het Chabot Museum en haar verzamelaars draagt bij aan de legitimatie *en* de overtuiging dat de unieke combinatie van pand en collectie, de kwaliteit van de plek en de kunstenaar steeds weer leiden tot innovatief aanbod, breed verbonden met andere disciplines en instellingen. Het museum is gegroeid tot een volwaardig en zelfstandig museum met een eigen collectie in het culturele hart van de stad. Vanuit een stevige propositie op de ontwikkelde programmalijnen afgelopen jaren kan het nu met een verhoudingsgewijs overzichtelijke investering doorgroeien naar een volgende fase. Het van oorsprong volledig particuliere initiatief heeft het in zich om langs deze lijnen als inmiddels breder gedragen Rotterdamse privaat-publieke samenwerking verder te worden bestendigd richting een duurzame toekomst.

De bestaande programma- en productlijnen worden in de komende cultuurplanperiode in samenhang verankerd. Bestaande netwerken, aanwezige kennis, samenwerking en afstemming met stakeholders, subsidiegevers, fondsen, zijn vertaald naar een concreet programma waarin alle onderdelen afzonderlijk en in relatie tot elkaar sterk voor het voetlicht kunnen worden gebracht:

- een **dynamisch tentoonstellingsbeleid** met gemiddeld 2 wisselingen per jaar in het museum met bijbehorende activiteiten (instaprondleidingen, workshops, lezing, concert etc.), in samenwerking met partners, ook in internationaal verband. Een serie van drie a vier ‘grote’ tentoonstellingen rond het thema mens en leven, ‘levensportretten’ van vrouwen staat in de steigers. Maar ook een tentoonstelling over de mens in relatie tot het erfgoed van het Nieuwe Bouwen.
- de organisatie van de uitreiking van de driejaarlijkse **Hendrik Chabotprijs** (2025, 2028) door de burgemeester in het Rotterdamse stadhuis, gaat vergezeld van een publicatie en een tentoonstelling in het Chabot Museum, in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst.
- kleinschalige actuele erfgoedpresentaties, rondleidingen en educatief aanbod bij **Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed** met als startpunt de voor publiek ingerichte portiersloge bij de slagboom op het terrein of de oude bioscoopruimte. Combicketets en arrangementen met of zonder busvervoer, in samenwerking met vaste partners UrbanGuides, Museum Rotterdam, Van Nellefabriek.
- participatie in gebiedsontwikkeling Landschapspark De Rotte met focus op **Land van Chabot**; de plek waar de kunstenaar heeft gewoond en gewerkt (‘Terbregse Veld’). Educatief aanbod dat in samenspraak met kunstenaars wordt ontwikkeld op de cultuurcoachschole, wordt samen met partners in de wijk (Cultuur Concreet) gepresenteerd op diverse locaties in het gebied. In samenspraak met kunstenaarsgroep Observatorium, Stichting Plezierrivier de Rotte en anderen.

1.2 Ontdek de collectie werken van Chabot, zijn tijdgenoten en geestverwanten als vertrekpunt voor diverse Rotterdamse verhalen

Het Chabot Museum heeft de afgelopen decennia een omvangrijke collectie opgebouwd van in totaal 2105 kunstwerken en objecten. (Plan van aanpak *de collectie op orde volgens de museumnorm 2020*, Eric Jan Krupe, november 2023). De 26 schilderijen van Henk Chabot uit de oorlogsjaren, een schenking van de oorspronkelijke initiatiefnemers, vormen de kern. Aanvullend bezit het museum vele schenkingen en bruiklenen uit andere periodes van Chabots oeuvre (schilderijen, beelden, tekeningen, grafiek), waaronder 18 schilderijen als langdurig bruikleen uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen. Daarnaast schenkingen van tijdgenoten en hedendaagse geestverwanten als omvangrijke deelcollecties waaronder de collectie Schortemeijer (vriend en verzamelaar van Chabots werk en zijn tijd), de collectie Stahl en de collectie Armando, maar ook relevante langdurig bruiklenen van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Er is een stichting Museale collecties Chabot Museum Rotterdam opgericht gerelateerd aan de exploitatiestichting waar de collectie is ondergebracht. De collecties samen zijn representatief voor de geschiedenis van het museum, dragen een (Rotterdams) tijdsbeeld uit vanuit verzamelaarsperspectief, en bieden rijke aanknopingspunten om

de hieraan gerelateerde verhalen te verdiepen en kwalitatief sterk te presenteren, ook in samenwerking met gastconservatoren, onderzoekers, professionals uit verschillende disciplines, publiek.

Werken van Henk Chabot in depot Metaalhof; rechts: albums uit de collectie Schortemeijer in de tentoonstelling [Roaring Twenties Rotterdam](#), samengesteld door Wim Pijbes als gastconservator, 2022

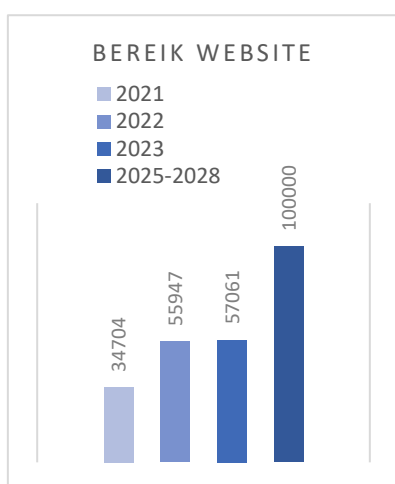
In een omvangrijk registratie- en digitaliseringsproject, mogelijk gemaakt door genereuze steun van Netwerk Digitaal Erfgoed Nederland en de Stichting Droom en Daad wordt de collectie in 2024 in een efficiënt ingerichte werkstraat in depot Metaalhof ter hand genomen en op de website toegankelijk gemaakt. Hiermee is een langgekoesterde wens in vervulling gegaan en worden opgelopen achterstanden op het gebied van onderhoud, beheer en ontsluiting weggewerkt. Ook wordt gelijktijdig bijbehorend collectie- en informatieplan afgerond.

Dit traject vormt de basis om de collectie in 2025-2028 meer dan voorheen centraal te stellen in museaal beleid, te verdiepen en door onderzoek en uitwisseling verder te verbinden met andere collecties in de stad en daarbuiten, in tentoonstellingen en activiteiten. De collectie kan op termijn, samen met de andere huidige gebruikers van de Metaalhof deel uit gaan maken van het nieuwe Collectie Centrum Rotterdam (CC-R). De door het museum geformuleerde programmalijnen binnen en buiten de muren worden ook in dit licht gezien als samenhangend en elkaar versterkend. Ze bieden een ruim en aantrekkelijk kader waarbinnen collectieonderdelen voor het voetlicht worden gebracht (in het museum, bij de portiersloge Van Nelle, op scholen, in Land van Chabot) ook in relatie en met verwijzing naar andere collecties in Rotterdam en daarbuiten.

1.3 Onderzoeks- en kenniscentrum, off- online

Het museum geeft zoals in de statuten is opgenomen steeds opnieuw actuele invulling aan de functie van kenniscentrum rond het werk van Chabot en zijn tijd en rond de monumentale villa en het Nieuwe Bouwen.

Resultaten van (lopend) kunsthistorisch onderzoek naar bijvoorbeeld het oorlogswerk van Chabot, mogelijk gemaakt door de Vereniging Rembrandt, worden in een tentoonstelling getoond (2025), maar ook online gepresenteerd. De collectie, straks geheel online raadpleegbaar, is hiervoor de basis en het kloppend hart van de organisatie. Het resulteert komende jaren in verschillende tentoonstellingen en projecten in samenwerking met gastcuratoren, onderzoekers, professionals vanuit andere disciplines. Zowel de professionalisering van de Chabotprijs (o.a. eigen website) alsook de structurele aandacht voor de ontwikkeling van het Land van Chabot, de aandacht voor UNESCO Werelderfgoed in kleinschalige erfgoedpresentaties en actuele kwalitatief degelijke tours, dragen bij aan duurzame content, ook online. Het museum als kenniscentrum krijgt zo steeds meer vorm waarbij kunst, erfgoed, architectuur en natuurbeleving samenkomen. Dit resulteert in substantiële groei online. Maar ook in het bestendigen en zo mogelijk doorgroeien van een grotere bezoekersstroom van nu gemiddeld 20.000 bezoekers per jaar binnen de muren.

2 Ontdek Chabot Internationaal

2.1 Internationaal netwerk van kunstenaarsmusea

Het Chabot Museum heeft sinds de opening in 1993 een netwerk opgebouwd van vergelijkbare monografisch georiënteerde of kunstenaarsmusea en instellingen in Europa. Door samenwerking in tentoonstellingen en uitwisselingsprogramma's heeft het museum de positie van een gespecialiseerd 'nichemuseum' stevig kunnen ontwikkelen. Denk hierbij aan tentoonstellingen in samenwerking met bijvoorbeeld [het Paula Modersohn Becker Museum](#) in Bremen (D), [Nolde Museum](#) in Seebuell (D), [Kirchner Museum](#) in Davos (CH). Uit recent publieksonderzoek is opnieuw gebleken dat publiek deze focus zeer waardeert en herkent. De bruikleenstatus is goed en door aanpassingen en updates in de museale installaties kan het museum op dit niveau blijven acteren.

Om deze positie als museum voor internationaal expressionisme te continueren, maar hier ook actueel op te reflecteren gaat het Chabot Museum een samenwerking aan met het [Roger Raveel Museum](#) in België. Dit museum organiseert samen met de Universiteit Gent een reizende tentoonstelling rond monografische musea. Het Chabot Museum maakt hier deel van uit. Zowel als studieobject als plek voor presentatie.

Ontstaansgeschiedenis, historie, context, actualiteit, positionering, museaal beleid, architectuur en collectie worden opnieuw tegen het licht gehouden door een breed en divers team van onderzoekers, curatoren, museumprofessionals, publiek, en krijgen beslag in een publicatie.

Dergelijke samenwerkingen hebben recent ook geleid tot uitwisseling van kennis en collectiemobiliteit. Zo wordt een deel van de Chabotcollectie in 2025 getoond in het [Werner Berg Museum](#) in Bleiburg in Oostenrijk, na de tentoonstelling *Werner Berg - Het leven als kunst (2023/24)* met werken uit de collectie van het museum in Oostenrijk, ondersteund door de Oostenrijkse Ambassade in Den Haag.

Met het [Brücke Museum](#) in Berlijn wordt aanwezige kennis en ervaring rond een vraaggerichte aanpak in de wijze van ontsluiting van de etnografica collectie van de kunstenaar Schmidt Rottluff gedeeld, en besproken met curatoren uit herkomstlanden, en zo mogelijk toegepast op de ontsluiting van de collectie etnografica in het Chabot Museum (collectie Schortemeijer, collectie Armando). Een presentatie maakt deel uit van dit project, op locatie en online.

2.2 Vrede, Vriendschap, Humaniteit in samenwerking met Musée Zadkine

De samenwerking met Musée [Zadkine](#) in Parijs naar aanleiding van de Open Call van de Nederlandse Ambassade/Atelier Néerlandais ter gelegenheid en viering van 70 jaar het iconische beeld *De verwoeste stad* in Rotterdam in 2023 (presentatie Rêve en Ligne van Rozemarijn Westerink), heeft geleid tot de wens om gezamenlijk eens in de drie jaar jong Nederlands talent te laten reflecteren op actuele thema's als Vrede, Vriendschap en Humaniteit in de meest brede zin. Als een driejaarlijks initiatief wordt in 2026 weer een Open Call uitgeschreven waarbij naast het iconische beeld *De Verwoeste stad* van Zadkine, ook het schilderij *Brand van Rotterdam* van Chabot wordt aangeboden als vertrekpunt voor het maken van nieuw werk, ook in educatieve zin in samenspraak met het onderwijs. Presentaties hiervan in beide musea kunnen dan zo mogelijk worden aangevuld met uitwisseling van collectieonderdelen. Dit kan verfrissende en verrassende resultaten opleveren, die daarna wellicht ook nog op andere plekken dan in Parijs en Rotterdam kunnen worden getoond. Er wordt aansluiting en samenwerking gezocht met organisaties rond de herdenking van 4 en 5 mei in Rotterdam. Hiervoor worden BKV-gelden aangevraagd.

3 Ontdek Rotterdamse kunstenaars; de driejaarlijkse Hendrik Chabotprijs

Links: uitreiking Chabotprijs 2022 in de burgerzaal van het Rotterdamse stadhuis; rechts: tentoonstelling Up in the Clouds – Eveline Visser in dialoog met Henk Chabot (2023), met haar nieuwe installatie Brand van Rotterdam en het schilderij Vlucht met blind jongetje van Chabot

3.1 Oeuvreprijs voor kunstenaars in de regio Rijnmond

De organisatie en uitreiking van de Hendrik Chabotprijs als belangrijke driejaarlijkse oeuvreprijs voor beeldend kunstenaars in de regio Rijnmond is sinds 2015 door het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid Holland overgedragen aan het Chabot Museum. Hiermee is de continuïteit gewaarborgd en ingebed in het Rotterdamse kunstveld. In 2019 ontving Marjolijn van den Assem de prijs en in 2022 Eveline Visser. Aan de prijs is een oorkonde en een geldbedrag verbonden, een publicatie *en* een tentoonstelling in het Chabot Museum. Het prijzengeld wordt passend bij deze tijd verhoogd naar € 15.000 voor de laureaat. Ook wordt een vergelijkbaar budget beschikbaar gesteld als kunstenaarshonorarium voor de tentoonstelling inclusief materiaalkosten voor eventueel nieuw werk. Hiervoor vraagt het museum BKV gelden aan. Het Chabot Museum hoopt van elke laureaat ook een werk voor de collectie te kunnen verwerven.

3.2 Publicatie, tentoonstelling, samenwerking CBK

De door de directie gekozen juryvoorzitter voor twee termijnen stelt een vakjury samen. De juryvoorzitter is ook de begeleider van het gehele proces van jurering. Hiervoor is een honorarium gereserveerd. De laureaat maakt automatisch deel uit van de jury voor de volgende nominatie. In 2022 bestond de jury uit: Colin Huizing (voorzitter), Marjolijn van den Assem, Sandra Smets (auteur publicatie), Carlos Goncalves, Eleonoor Jap Sam. De laureaat krijgt de prijs traditiegetrouw door de burgemeester van Rotterdam feestelijk uitgereikt in de burgerzaal van het stadhuis met een aangeklede borrel na afloop voor alle genodigden. Voor de komende twee prijsuitreikingen wordt de prijs steviger neergezet in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst Rotterdam (CBK) en werken we samen aan het vergroten van de bekendheid.

3.3 Nieuwe website, mediapartner RTV Rijnmond

De professionalisering van de prijs bestaat verder uit het ontwikkelen van een website met korte filmportretten van alle laureaten, actuele content en cv's met verwijzingen en links naar tentoonstellingen en projecten, en ook gerichte mediacampagnes op de sociale media. Een structurele samenwerking met RTV Rijnmond als mediapartner maakt deel uit van de afspraken om de prijs ook bij jongere Rotterdamse generaties als inspiratiebron voor het kunstenaarschap 'tot leven' te brengen (o.a. livestreaming, filmportret laureaat). Voor de financiële ondersteuning van de Hendrik Chabotprijs gaan we een structurele samenwerking aan met het CBK, en zijn we constructief in gesprek met de Stichting Volkskracht.

4 Ontdek Rotterdam en het UNESCO Werelderfgoed Van Nellefabriek met Chabot

Links en rechts: het Chabot Museum heeft de portiersloge aan het begin van het Van Nelleterrein in beheer als een aantrekkelijk en informatief bezoekerscentrum. Een verzamel- en vertrekpunt voor de Van Nelle tours. Midden: het Chabot Museum communiceert het actuele aanbod en de verbinding naar Van Nelle ook via de ticketzuil in de museumtuin. Foto's: Ossip van Duivenbode

4.1 Rondleidingen Van Nellefabriek met UrbanGuides

Al sinds de officiële toekenning van de UNESCO Werelderfgoedstatus in 2014 speelt het Chabot Museum een actieve rol in het vergroten van de publiekstoegankelijkheid van de Van Nellefabriek. Nog steeds werken we nauw samen onze vaste partners; [Urban Guides](#), directie Van Nelle en gemeente Rotterdam.

De functionele jaren dertig architectuur heeft een vanzelfsprekende relatie met de architectuur en historie van de Museumparkvilla's (waaronder Chabot Museum en Huis Sonneveld). De beleving van het erfgoed van het Nieuwe Bouwen op beide locaties wordt versterkt door de verwijzing naar elkaar. De sociaal-maatschappelijke betekenis en de historie van deze wereldberoemde fabriek uit beton, glas en staal kent in de villa's in het Museumpark -van oorsprong woonhuizen voor directies van Rotterdamse bedrijven, tegenwoordig met een culturele functie- een intieme en persoonlijk geladen evenknie. Na diverse pilots en variaties in aanbod en combitickets, met of zonder busverbinding tussen beide locaties, is nu de voorliggende opgave het verder bestendigen en het kwalitatief laden van content en bezoekerservaring vanuit een vaste locatie op het terrein.

4.2 Portiersloge als bezoekerscentrum met kleinschalige erfgoedpresentaties

De portiersloge bij de slagboom is rudimentair verbouwd tot kleinschalig facilitair bezoekerscentrum. Van hieruit starten alle rondleidingen. Het Chabot Museum heeft vanaf 2024 een gebruiksovereenkomst gesloten met de gemeente Rotterdam en directie Van Nelle voor minimaal 5 jaar, en zal met een team van vrijwilligers de locatie op gezette momenten – met name in de weekenden- bemannen. Kassa en scanner voor de e-ticketing zijn op de locatie voorhanden, het actuele aanbod wordt via schermen gecommuniceerd. Zo ook op de ticketzuil in de tuin van het museum in het Museumpark. In de portiersloge wordt een informatiewand gerealiseerd. Ook organiseren we hier kleinschalige erfgoedpresentaties in samenwerking met Museum Rotterdam (Van Nelle collectie), het Stadsarchief Rotterdam (Unesco dossier) en vanzelfsprekend met andere erfgoedpartners bij evenementen als Open Monumentendag, Dag van de Architectuur etc. (Zie ook hoofdstuk 7 publieksbereik).

4.3 Oude bioscoop als multifunctionele educatieve ruimte

Behalve de portiersloge is ook het oude bioscoopzaaltje op het terrein van de Van Nellefabriek aan het Chabot Museum ter beschikking gesteld en ingericht als multifunctionele ruimte. Hier ontvangt het museum schoolgroepen primair- en voortgezet onderwijs. Zie ook hoofdstuk 6 educatie en cultuuronderwijs.

4.4 Samenwerking Werelderfgoed Nederland

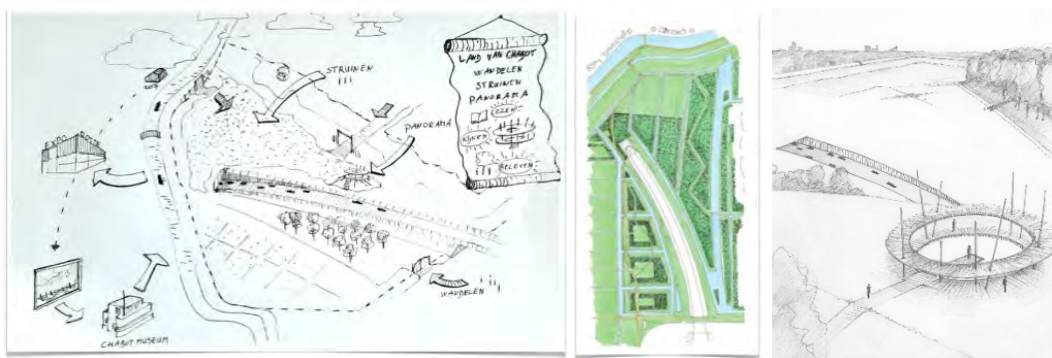
Het museum werkt nauw samen met [Werelderfgoed Nederland](#), de organisatie die zorgdraagt voor collectieve belangenbehartiging, promotie en interne kennisdeling. Een van de projecten is een studie naar het koloniale verleden van verschillende werelderfgoederen, waaronder de Van Nellefabriek. We participeren en de uitkomsten nemen we mee in rondleidingen, educatieaanbod, workshops en presentaties.

Voor 2025-2028 wordt ingezet op 6 instaprondeleidingen per weekend en eenzelfde aantal groepsboekingen door de week, naast arrangementen op maat. Verdere ontwikkeling en afstemming op gebied van kwaliteit en service, logistiek en opschaling, prijsstelling, combitickets en arrangementen wordt samen opgetrokken met UrbanGuides. Het betreft hier een gezamenlijke doelstelling.

- **Groei**
- **Erfgoedbeleving het Nieuwe Bouwen**
- **Verbinding partners Museumpark – Van Nellefabriek**
- **Historische en maatschappelijke verbinding**
- **Internationale publiekstrekker**

	2021	2022	2025-2028
Instaptours	914	2635	4500
Tours en arrangementen op maat	0	1142	1000
Groepstours UrbanGuides	15	2989	4500
Totaal	929	6766	10.000

5 Ontdek LAND VAN CHABOT (wijkgericht werken); visie en plannen voor 2025-2028

5.1 Gebiedsontwikkeling Landschapspark De Rotte

Bovenstaande visieschets van LAND VAN CHABOT (© observatorium) is in de afgelopen jaren voortgekomen uit een intensief proces van co-creatie onder leiding van kunstenaarsgroep Observatorium met onder meer studenten TU Delft (www.landvanchabot.nl), bewoners van het gebied, projectgroep gemeente Rotterdam, Stichting Plezierrivier de Rotte, A16 paviljoen/Rijkswaterstaat/Groene Boog, gemeente Lansingerland, gemeente Zuidplas, Recreatieschap Rottemeren en Staatsbosbeier. Het doel is Landschapspark De Rotte verder te ontwikkelen. Een belangrijke en concrete mijlpaal in dit proces is de zomer van 2025 als er op initiatief van Plezierrivier de Rotte weer een breed gedragen werkconferentie in het gebied gepland staat. Deze conferentie zal in het teken staan van de missie van [De Rotte als Culturele Rivier](#). Het opnieuw maar breder laten zien en verbinden van al bestaand aanbod samen met partners, offline en online zal hierbij leidend zijn. Ook wordt nu de aantrekkelijke gedachte verkend het A16 paviljoen aan het begin van Landschapspark De Rotte (Bergsche Bos) te laten staan als educatief informatiecentrum (natuur, cultuur, recreatie) onder beheer van lokale ondernemers, met steun van bijvoorbeeld Staatsbosbeier en het Recreatieschap. Vergelijkbaar met bijvoorbeeld het Van Gogh Nationaal Park in Brabant, brengt de aandacht voor Chabot focus en verbinding aan in denkrichtingen en waardebeoordeling over de Rotte, het Landschapspark en meer specifiek het LAND VAN CHABOT.

5.2 Een beschermd vergezicht als ode aan de kunstenaar

Belangrijk onderdeel van het Landschapspark De Rotte is, na oplevering van de nieuwe Rottemerentunnel, de herinrichting van het 'Terbregse Veld' als zogenaamde 'struinpolder'. Onderdeel hiervan is de realisatie van een panoramapaviljoen als ode aan de kunstenaar. Hier, waar Chabot woonde en werkte, kan je vanaf een wat verhoogde plek de horizon rondom beleven. Behoud van ruimte en rust in groen als culturele kwaliteit in dit specifieke gebied leeft sterk bij alle betrokkenen en partners. Het Chabot Museum zal, eveneens samen met partners, zo mogelijk gedeeld opdrachtgeverschap nastreven om fondsen en subsidiegevers verder te betrekken bij de realisatie van het panorama paviljoen in komende jaren. De investering die nodig is voor de bouw van een panoramapaviljoen, is voor nu buiten de begroting gehouden. Programma hieraan gerelateerd, ondersteund door bestaande en nieuwe subsidiegevers is wel verdisconteerd in de meerjarenbegroting, onder meer door het aantrekken van een parttime programmaleider.

5.3 De Rotte als Culturele rivier 2025

Het Chabot Museum zal in de verdere ontwikkeling en realisatie van het LAND VAN CHABOT als een van de partners voornamelijk participeren met de al bestaande programmalijn. De focus ligt daarbij evenals de voorgaande cultuurplanperiode geheel op cultuuronderwijs en educatie en de daaraan gerelateerde kunstenaarsinitiatieven. Dit krijgt vorm in samenspraak met de wijk en de cultuurregisseurs en kan resulteren in presentatie(s) op locatie(s). (zie hoofdstuk 6). Vergelijkbaar met ons project '[Vang de Rotte](#)' worden komende jaren proces en resultaten van het cultuuronderwijs gedeeld, verbreed, uitgediept en gepresenteerd met ouders, grootouders, familie, vrienden en kennissen in de wijk, en daarbuiten, waaronder ook in het Chabot Museum. De wisselwerking tussen inspirerend cultuuronderwijs, inzet kunstenaars in de klas en de wijk en museumbezoek heeft zich bewezen en maakt inmiddels vanzelfsprekend deel uit van onze wijkgerichte werkwijze en communicatiestrategie. Behalve het bereik van het cultuuronderwijs in het gebied hebben we voor deze programmalijn nog geen aantallen in publieksbereik opgenomen. Vanzelfsprekend ligt hier wel een enorm potentieel dat met de jaren steeds gericht en intensiever zal worden aangesproken en zal participeren in enigerlei vorm. Dit is ook mooi verbeeld in de visieschets. In de 'Vang de Rotte' route waar inzendingen van kunstenaars werden gepresenteerd in het A16 paviljoen, bij ondernemers, horeca langs de Rotte is steekproefsgewijs rondgevraagd naar aantal klanten en bereik in de zomermaanden. Moeiteloos kwamen we uit op 50.000 bezoekers.

- **Bestaande programmalijn verbinden en verankeren**
 - **Beleef de horizon in de struinpolder**
 - **Door de ogen van Chabot**
 - **Wisselwerking kunstenaars, wijk en museum**
 - **Dicht bij de bewoners**
 - **De Rotte culturele rivier**
-

6 Cultuuronderwijs, educatie en talentontwikkeling

V.l.n.r.: Kwannie Tang en Man-Yee Mok (Studio Maky) een maand aanwezig op de cultuurcoachschole; Leerlingen groep 6 op atelierbezoek bij kunstenaar Laura Grimm; Eén van de schoolpleinperformances met Toine 'Dutch Bushman' Klaassen.

6.1 Onze visie – zoeken, reflecteren en vernieuwen

De primaire doelstelling bij cultuuronderwijs is dat leerlingen het museum verlaten vol nieuwe ideeën over zichzelf, klasgenoten en de wereld om hen heen. Om leerlingen zo ver te krijgen wordt gekozen voor een persoonlijke aanpak en worden programma's op maat gemaakt. Vanuit de belevingswereld van de leerlingen reflecteren we door te kijken, te zoeken en door nieuwe ideeën te bedenken. Geïnspireerd door de zoektocht van kunstenaar *Henk Chabot*, de reflectie van het *Expressionisme* en de vernieuwing van het *Nieuwe Bouwen* (hoofdthema's van het museum). Leerlingen worden in de huiselijke setting uitgedaagd om 'uit hun comfortzone' te komen en zo samen tot nieuwe inzichten te komen.

Figuur: de educatieve visie en uitgangspunten van beleid weergegeven als model voor alle onderwijsniveaus en programma's in het Chabot Museum.

In een multi-diverse stad als Rotterdam die vraagt om creativiteit en het vermogen om te kunnen reflecteren op jezelf en de ander zien we dit als heel waardevol. Met reflectie en dialoog wordt een nieuwsgierige houding gestimuleerd die bijdraagt aan het kunnen omgaan met verschillen in opvatting en cultuur. Dit sluit aan bij het curriculum en landelijk beleid, en bij het belang dat we als museum hechten aan burgerschap en inclusiviteit. Tijdens het museumbezoek blijven de leerlingen op zaal. Er is géén aparte workshopruimte voorhanden. Hierdoor wordt de museumles interactief gegeven. Er worden basisvaardigheden getraind als waarnemen, verbeelden, conceptualiseren en analyseren.

De museumlessen en interactieve rondleidingen worden gegeven door een team van zes gedreven museumdocenten. Iedere museumdocent met eigen signatuur, gelinkt aan zijn of haar achtergrond, zowel professioneel als persoonlijk. Alle beschikken over een open houding, dagen uit tot actieve deelname en stellen meer vragen dan dat zij antwoorden geven.

6.2 Educatieve projecten buiten de museummuren

Bij een bezoek aan het Chabot Museum valt de architectuur van het Nieuwe Bouwen direct op. Als onderdeel van het curriculum voor het Voortgezet Onderwijs is er dan ook groeiend vraag naar aanbod over deze bouwstijl.

De Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed als educatieve uitvalsbasis

Op architectonisch vlak de grote broer van de villa's in het Museumpark is de Van Nellefabriek. Sinds 2023 wordt structureel de oude bioscoopruimte bij Van Nelle als educatieve uitvalsbasis gebruikt. Hier bieden we aanbod aan via het Cultuurtraject, Ik in O10 & regio en natuurlijk de website. De boekingen van zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs nemen sindsdien een vlucht.

Het aanbod draait om de architectuur maar er wordt ook aandacht besteed aan het menselijke aspect van dit werelderfgoed. Hoe was het om in zo'n fabriek te werken als arbeider? Wat voor een fabrieksdirecteur zou jij zijn voor je werknemers? En wat weten we van de arbeidsomstandigheden op de plantages waar de

grondstoffen voor koffie, thee en tabak vandaan kwamen? Architectuur wordt zo gecombineerd met onderwijs in burgerschap. Hier zijn nog volop mogelijkheden voor groei.

In aansluiting hierop ontwikkelen de educatieve afdelingen van het Chabot Museum en Het Nieuwe Instituut voor de periode 2025-2028 samen een schoolprogramma voor het voortgezet onderwijs waarin klassen beide Museumparkvilla's (Chabot Museum en Huis Sonneveld) bezoeken. Dit biedt ook logistiek ruimte voor groei.

De multifunctionele workshopruimte in de oude bioscoop van de Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed die nu door het Chabot Museum wordt ingezet voor educatie en cultuuronderwijs.

Cultuurcoaches LAND VAN CHABOT: inclusief en wijkgericht

Het Land van Chabot, de plek waar Henk Chabot ooit woonde en werkte, biedt vanwege zijn ligging en unieke karakter een perfecte uitvalsbasis voor een duurzaam educatief project. In dit gebied komen twee wijken samen die sterk verschillen qua populatie, inkomen en uitstraling. Juist daarom trekken we sinds 2021 samen op met de Prins Alexanderschool (Ommoord) en de St. Michaëlschool (Molenlaankwartier, Hillegersberg). In het project **Cultuurcoaches Land van Chabot** worden lessen op deze scholen in een doorlopende leerlijn rond beeldende kunst, erfgoed en burgerschap ontwikkeld en aangeboden met Henk Chabot als verbindende factor. De directe woonomgeving (de wijk) van de leerlingen wordt als uitgangspunt genomen. De lessen komen tot stand in samenspraak met de scholen, en met gastkunstenaars en samenwerkingspartners in het gebied (waaronder kunstenaarsgroep Observatorium en de TU Delft). Leerlingen raken zo meer betrokken bij hun omgeving. Juist in de jaren van de epidemie heeft het museum een goede start met dit (buiten)project kunnen maken en is een sterke samenwerking ontstaan. In 2025-2028 zetten we hier versterkt op in waarbij het museum, de scholen (leerlingen, leerkrachten en ondersteunend personeel), de wijken (bewoners, culturele initiatieven en ondernemers) en (gast)kunstenaars meer dan voorheen ideeën, inzichten en bijzondere momenten met elkaar kunnen delen met elkaar over en weer in Land van Chabot.

'Ik verraste mezelf tijdens de Chabot lessen. Ik kan eigenlijk gewoon mooie dingen maken!'

Babeth, Prins Alexanderschool, groep 6

Figuur: plattegrond ligging Land van Chabot en de 2 scholen. Foto: leerlingen in het Land van Chabot met studenten van TU Delft. Foto: leerlingen in het Land van Chabot

‘Chabot heeft een mooie plek binnen ons onderwijs!’ Peter Zuijdam, directeur St. Michaëlschool

Samen met de cultuurregisseurs van Hillegersberg-Schiebroek en Prins Alexander van Cultuur Concreet spelen we in op ontwikkelingen en samenwerkingen in de wijk.

Samen met het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR) monitoren en evalueren we de ontwikkelingen op beide scholen via de kwalitatieve meetmethode EVI. Daarnaast is er goed contact met de Consulenten cultuuronderwijs uit de beide focusgebieden. Er wordt een ‘proeftuin’ als onderdeel van KunstPakt toegevoegd om de relatie tussen erfgoed en burgerschap verder te ontwikkelen en te borgen op de scholen.

CHABOT AAN ZEE; verbinden in HOEK VAN HOLLAND

Aan zee vond Henk Chabot rust en inspiratie. Nieuwe inzichten waarmee hij tijdens zijn verblijf aan de kust in korte tijd een enorme artistieke ontwikkeling doormaakte. Deze creatief bepalende periode inspireert het museum tot een aanvraag voor **Cultuurcoaches Chabot aan Zee**. In samenwerking met een Rotterdamse basisschool in Hoek van Holland en [Villa in de Duinen](#) (vaste partner van het Chabot Museum). Het streven is om de kustplaats Hoek van Holland en haar rijke historie, leerlingen, ouders, leerkrachten en het museum ook samen te brengen in een doorlopende leerlijn (beeldende) kunst, erfgoed en burgerschap. Villa in de Duinen is niet alleen een prachtig architectonisch hoogtepunt (2008) in een duinlandschap, het toont in zijn vertrekken ook een grote en hoogwaardige privécollectie kunstwerken. Met als hoogtepunt schilderijen en beelden van Henk Chabot en tijdgenote Charley Toorop (1891-1955). In het voorjaar van 2024 staat een pilot gepland waarin we schoolgroepen van de Jozefschool (RVKO) ontvangen.

6.3 Vrijetijdsaanbod

Rondleidingen en educatief aanbod voor volwassenen worden actief aangeboden (instap) en op maat verzorgd in het museum, ook in combinatie met de buitenlocaties (Van Nelle, Land van Chabot). Ook voor deze doelgroep bieden we interactieve rondleidingen aan waarbij de verbeelding wordt aangewakkerd en men met elkaar in gesprek komt. Vooral tijdens schoolvakanties neemt het aantal **gezinnen** dat het museum bezoekt of deelneemt toe. Speciaal voor jonge bezoekers is er toegankelijk educatief materiaal ontwikkeld. Gratis kijkkaartjes met een laagdrempelige, onverwachte opdracht die kinderen samen met ouders kunnen uitvoeren. Met deze aanpak vertragen we het kijken en beleven families het museum, de kunst en de architectuur intensiever. Bij elke tentoonstelling ontwikkelen we een nieuw duurzaam kijkkaartje waardoor er steeds meer variatie ontstaat in de te kiezen opdrachten. Voor mensen met een visuele handicap is er een I can(t) see Art tool aanwezig die is ontwikkeld met ondersteuning van de Raak Stimuleringsprijs (tweede prijs) in samenwerking met de TU Delft (Josephine de Vries). Zie ook hoofdstuk 4 over Van Nelletours, combitickets en arrangementen en hoofdstuk 7 Publieksbenadering en bereik.

	2022	2023	2025-2028
Activiteiten (rondleidingen, workshops, lezing etc.)	264	126	750

6.4 Groei en impact

In de periode 2025-2028 wordt groei doorgezet waar mogelijk maar wordt in ieder geval de royale groei van afgelopen jaren bestendigd. De focus blijft gericht op kwaliteit. We zetten ons in voor een betere verankering in het onderwijs om zo de impact nog te vergroten. In totaal bereikt het museum met het educatieve aanbod 12.500 leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs op de diverse locaties. Hieronder volgt een specificatie van dit aantal:

Aantallen in het museum:

	2022	2023	2025-2028
Primair Onderwijs	400	1536	1500
Voortgezet Onderwijs	106	79	400
MBO/HBO/WO/Bijzonder Onderwijs			110

Schoolgroepen ontvangen we zoveel mogelijk buiten de reguliere openingstijden. Dit om voor leerlingen een rustige en intieme museumervaring te garanderen. Voor de programma's voor het voortgezet onderwijs, in samenwerking met Het Nieuwe Instituut, zien we mogelijkheden tot groei, verder zetten we in op continueren van huidige bereik.

Aantallen in de Van Nellefabriek:

	2022	2023	2025-2028
Primair Onderwijs	0	402	400
Voortgezet Onderwijs	153	0	1000

Bij de Van Nellefabriek is er ruimte voor groei. Sinds 2014 geven we rondleidingen voor volwassenen in dit UNESCO werelderfgoed (zie hoofdstuk 4). In 2023 realiseerden we in de kelder van dit icoon eigen workshopruimte. We ontvingen substantieel meer schoolklassen. In dit stadium ontvangen we enkel groepen op maandagen. In de periode 2025-2028 breiden we uit naar de mogelijkheid om groepen te ontvangen op alle schooldagen.

Aantallen in het LAND VAN CHABOT

	2022	2023	2025-2028
Primair Onderwijs	9.190	9.261	9.200

De twee cultuurcoachschoolen tellen samen 911 leerlingen (2023). Alle leerlingen bereiken we meerdere keren per jaar. Zo dragen we zorg voor een kwalitatief doorlopende leerlijn in beeldend, erfgoed en burgerschap. We creëren betrokkenheid vanuit leerlingen en leerkrachten en laten deze doorsijpelen naar ouders en betrokkenen in de wijk. In de periode 2025-2028 werken we aan (nog meer) inclusief en wijkgericht programma, samen met Rotterdamse (gast)kunstenaars en partners.

Aantallen Chabot aan Zee (Hoek van Holland):

	2024 (pilot binnen erfgoedcoalitie)	2025 - 2028
Primair Onderwijs	125	1.140

Een structurele samenwerking met een school in Hoek van Holland zal leiden tot meer leerlingen. De precieze groei zal afhangen van de grootte van de school en de gekozen vorm.

6.5 Kunstenaars vertalen TOEN naar NU in het LAND VAN CHABOT

Om de verhalen in Land van Chabot echt tot leven te laten komen en om de inspiratie die Chabot daar vond weer op te laten bloeien, wordt structureel samengewerkt met enthousiaste Rotterdamse kunstenaars. Door deze uitwisseling gaan kunstenaars zich verbonden voelen met de gewaardeerde collega-kunstenaar en nemen dit in de rest van hun loopbaan mee. De samenwerking is ook bewezen belangrijk en van toegevoegde waarde voor de talentontwikkeling van (jonge) kunstenaars. Ze doen inspiratie op aan de rand van Rotterdam en komen in aanraking met jongere generatie Rotterdammers van verschillende achtergronden (de leerlingen). Kunstenaars verschijnen als gastkunstenaar op de school en in de klas, werken samen met leerlingen en vergaren zo input van jonge 'Land van Chabot bewoners'. Het werk, de inspiratie en de werkwijze van de kunstenaar zal worden gebruikt als uitgangspunt voor de beeldende lessen.

'Elke dag was een verrassing met nieuwe vragen en ideeën van de kinderen. Hun nieuwsgierigheid en gesprekjes waren erg mooi om mee te maken! Ook was het voor ons als Rotterdamse makers een mooie ervaring om tussen de scholen heen en weer te fietsen door het rustige groene land van Chabot, een contrast met het drukke stadscentrum waar we zelf wonen.' Studio Maky

Ook zetten we het Land van Chabot in als plek waar resultaten worden gepresenteerd. Vanzelfsprekend zal de selectie van de kunstenaars divers en inclusief zijn. Onze ervaring tot nu toe geeft het volste vertrouwen dat deze aanpak op een voor iedereen prettige manier kan worden gerealiseerd. Bij voorgaande projecten was er een groot wederzijds respect van de leerlingen en leerkrachten ten opzichte van de kunstenaars én van de kunstenaars voor de leerlingen en de leerkrachten. Deze prettige en veilige omgeving voor alle partijen biedt

de kans om echt te excelleren en samen als klas en als school een inspirerend proces door te maken met elkaar, en daar vervolgens met ouders en wijkbewoners van te genieten.

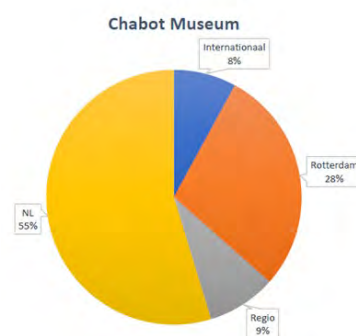
‘We gingen op de fiets naar de andere school, naar een kunstenaar. Dat was bijzonder, want ik had nog nooit een kunstenaar in het echt gezien.’ Chris, Prins Alexanderschool, groep 5

Om deze werkwijze met kunstenaars in Land van Chabot te continueren maken we nu aanspraak op BKV gelden. Dit geld willen we inzetten als honorarium voor (jonge) Rotterdamse kunstenaars die jaarlijks aan het werk gaan in het Land van Chabot, gekoppeld aan de cultuurcoaches. Vorm en inhoud verschilt per project en kunstenaar. Vaak zal de kunstenaar themagericht werken en enkele weken aanwezig zijn in het Land van Chabot, op de scholen en in het museum.

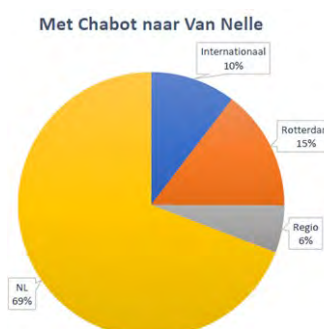
7 Publieksbenadering en bereik

7.1 Plek voor rust en inspiratie in het hart van de stad
Het Chabot Museum als plek voor rust en inspiratie in het hart van de stad. Een plek die nodig is, nu meer dan ooit. Om op adem te komen. In alle rust eens écht te kijken. Een plek met persoonlijke aandacht waar ruimte is om je te laten raken door de kwalitatieve tentoonstellingen, dingen in perspectief te plaatsen. Door de persoonlijke aandacht en kleinschaligheid is er een heel direct contact met de bezoekers. We ondervinden dagelijks dat dit gewaardeerd wordt. Ook door jongere bezoekers die het museum steeds beter weten te vinden. Het persoonlijke contact met de bezoekers zorgt er ook voor dat het Chabot Museum een belangrijk aspect in de klantreis aandacht kan geven: nog even napraten en de indrukken verwerken in het gastenboek of met de altijd vriendelijke vrijwilligers aan de balie.

We vertellen het verhaal van Rotterdam, in een breed perspectief. Of het nu gaat over de architectuur van Het Nieuwe Bouwen, de waarde van het landschap in het Land van Chabot of de internationale open blik die Rotterdammers zo eigen is. Zo blijft het museum dicht bij de eigen waarden en authentiek en aantrekkelijk voor verschillende doelgroepen. De bestaande doelgroepen (culturele alleseter, klassieke cultuurliefhebber, weelderige cultuurminnaar) blijven we aan ons binden door kwalitatief aanbod. Ook spreken we nieuwe doelgroepen uit de segmenten ‘midden’ en ‘licht’ aan (lokale vrijetijdsgenietter, startende cultuurspeurder) door gerichte communicatie en verbindingen te maken tussen de programmalijnen. Zo vragen we bijvoorbeeld de kunstenaars die gastlessen geven op de cultuurcoachscholen ook voor het zomerprogramma in het museum en in de wijk.

Licht op Chabot

Het is een lang gekoesterde wens* om jaarlijks een kunstenaar uit te nodigen om de witte hoekvilla midden in het Museumpark onder te dompelen in kleur. We keren het gebouw als het ware binnenstebuiten door de pure en intense kunstbeleving binnen te vertalen naar buiten. Licht op Chabot brengt de (internationale) kunst, Chabotprijs, landschap en architectuur bij elkaar in een jaarlijkse immersieve ervaring tijdens Museumnacht010 in het eerste weekend van maart. Dit is het perfecte moment voor deze programmering omdat er een grote groep mensen op de been is in het Museumpark, er lange

wachtrijen staan en de kunstbeleving binnen authentiek blijft. De doelgroepen die we hiermee jaarlijks bereiken zijn een investering in de toekomst. We bereiken hiermee naast de culturele alleseter ook de startende cultuurspeurder, kindrijke cultuurvreter, actieve vermaakvanger. Hiervoor vragen we BKV gelden aan.

**Kunstenaar Nicole Martens maakte in 2021 een ontwerp voor een videoprojectie op de villa, samen met componist Jonny Nash als baken van hoop tijdens de epidemie. Het werk werd toen ook i.s.m. dublab in Los Angeles op de LA River getoond (zie ook afbeeldingen: boven Museumnacht 2011, onder 2021 in Rotterdam en LA).*

7.4 Communicatie – media

We investeren de komende periode in gerichte content en campagnes op sociale media, betere SEO, een nieuwe website die als kennisplatform de programmalijnen en de collectie verenigt. Hierin staat de beleving centraal. We communiceren diepgang, goede service, inspiratie, rust en een welkom gevoel.

De bestaande doelgroepen van de klassieke cultuurliefhebber, weelderige cultuurminnaar en culturele alleseter spreken we vooral aan met het vinden van rust en inspiratie, het ontdekken van iets nieuws en bevestiging van het zelfbeeld. We blijven hen informeren via de bewezen effectieve kanalen zoals zes keer per jaar de nieuwsbrief, advertenties in kunstbladen, sociale media (facebook en instagram).

De lokale vrijetijdsgenieter bereiken we met facebook en instagram, gerichte postercampagnes, aandacht op RTV Rijnmond, aanbiedingen met Rotterdampas en projecten in de wijken rondom het Land van Chabot.

De komende periode vergroten we de zichtbaarheid van het museum in de stad door continuïteit en verbinding tussen bestaande programmalijnen:

- De videoschermen op de eigen zuil in het Museumpark worden aantrekkelijk geprogrammeerd
- De portiersloge bij de Van Nellefabriek wordt fungeert naast vertrekpunt ook als bescheiden bezoekerscentrum en informatiepunt. Alle bezoekers van (evenementen in) de Van Nellefabriek passeren hier en dat betekent een groot bereik.
- We blijven actief in het Land van Chabot, het A16 paviljoen en de wijken rondom de Rotte.
- We sluiten aan bij evenementen in de stad zoals Architectuurmaand, Open Monumentendag, Rotterdam Art Week, Museumnacht010

Tot slot hebben de doelgroepen waar we ons op richten een aantal overeenkomsten, waardoor het kansrijker wordt om hen te bereiken. Zo zitten de klassieke cultuurliefhebber en de lokale vrijetijdsgenieter in dezelfde leeftijdsgroep en maken zij gebruik van dezelfde media. De startende cultuurspeurder groeit vaak door naar culturele alleseter. Maar welke doelgroep ook of welke leeftijd, iedereen heeft van tijd tot tijd behoefte aan een plek voor rust en inspiratie in het hart van de stad. Wij zijn er hartstochtelijk van overtuigd dat het Chabot Museum hierin een belangrijke rol vervult en spannen ons graag in om zo veel mogelijk mensen deze ervaring te bieden.

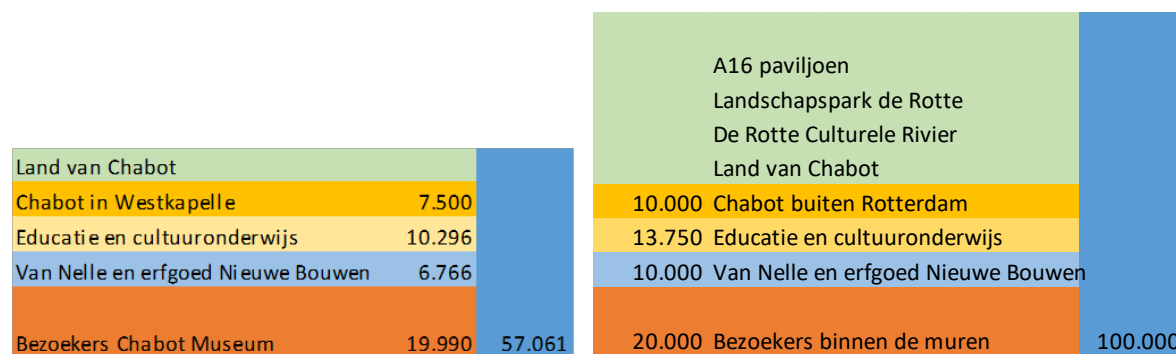
8 Organisatie en ontwikkeling

8.1 Een nieuwe fase voor Chabot Museum Rotterdam

Het Chabot Museum Rotterdam is als oorspronkelijk volledig Rotterdams particulier initiatief in dertig jaar toegegroeid naar een breder gedragen privaat-publieke samenwerking.

Sinds 2019 maakt het museum een sterke groei door. Onder meer door wisselwerking tussen en versterking van de (educatieve) programmalijnen binnen en buiten de museummuren; bij de Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed en in Land van Chabot, de plek aan de Rotte waar de kunstenaar heeft gewoond en gewerkt. Hierbij is het publieksbereik [substantieel gegroeid](#).

Om deze zorgvuldig opgebouwde propositie als kunstenaars- of 'niche' museum professioneel en stevig te bestendigen is een realistische schaalvergroting noodzakelijk, gesteund door Rotterdamse fondsen, particulieren en de gemeente Rotterdam. Met de transitie naar een Raad van Toezichtmodel en aanstelling van een zakelijk leider (2023) heeft het museum definitief deze richting ingezet. Om aan wet- en regelgeving en stijgende prijsniveaus te kunnen (blijven) voldoen (Museum CAO) is investering nodig. De personele bezetting gaat van 3,7 naar 5,5 FTE (professioneel kernteam), vooral op het gebied van collectiebeheer, educatie, marketing en development. Zie bijlage organogram. Zo wordt ruimte gecreëerd om aanwezig potentieel in netwerken (particulieren en bedrijven) te effectueren richting een duurzame toekomst.

Visualisatie van een breed publieksbereik als wisselwerking en optelsom van de bestaande programmalijnen (links 2022, rechts 2025-2028). De gebiedsontwikkeling aan de Rotte en in Land van Chabot als grote groene long boort veel potentie aan in bereik, deze is echter hier nog niet gekwantificeerd. De samenvoeging en ontwikkeling van een website over de Chabotprijs, een geïntegreerde website over Land van Chabot, en het ontsluiten van de eigen collectie, koppelingen naar portals en partners, draagt bij aan exponentiele groei van het online bereik (100.000). Het bereik komt uit op 53.750 bezoeken.

8.2 BKV - gelden

Voor een aantal activiteiten vraagt het museum BKV gelden aan. Voor de beloning volgen we de richtlijn kunstenaarshonoraria (Fair Pay).

- Kunstenaarshonorarium behorend bij de tentoonstelling van de Chabotprijswinnaar (2025 en 2028). Prijzengeld wordt door het CBK beschikbaar gesteld.
- Honorarium voor een Nederlands jong talent behorend bij de driejaarlijkse Open Call samen met het Zadkine Museum in Parijs.
- Opdrachten aan Rotterdamse kunstenaars als onderdeel van wijkgericht werken samen met de cultuurcoachschole en partners in Land van Chabot.
- Opdrachten aan Rotterdamse kunstenaars voor een jaarlijkse digitale productie die op de buitenzijde van het pand getoond kan worden (Licht op Chabot) bij voorkeur tijdens de museumnacht.

8.3 Onderschrijving en toepassing van de codes en principes van Cultural Governance

Het Chabot Museum onderschrijft de codes Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie, die inhoudelijk aansluiten en elkaar versterken. Er is een overlap met de Ethische Code voor Musea. Hieronder volgt een toelichting op de toepassing van de verschillende codes.

8.3.1 Ethische Code voor Musea

Het museum onderschrijft de Ethische Code voor Musea en aanvaardt daarmee de Code als richtlijn voor het museaal handelen. Directie en Raad van Toezicht dragen zorg voor en zien toe dat medewerkers, inclusief zichzelf, vertrouwd zijn met de inhoud van de Code en deze als leidraad gebruiken voor hun handelen.

8.3.2 Fair Practice Code

Het museum wil een inclusieve, eerlijke, duurzame en transparante omgeving creëren voor alle betrokkenen. Het wil actief bijdragen aan een positieve werkcultuur en voor bezoekers een verrijkende ervaring bieden. Het museum hanteert hierbij de vijf kernwaarden van de Fair Practice Code als leidraad:

Solidariteit (inclusief Fair Pay) Het museum zorgt ervoor dat alle medewerkers, freelancers en kunstenaars eerlijk beloond worden voor hun werk. Daartoe hanteert het museum transparante salarisstructuren en tarieven voor freelancers. In 2022 is begonnen met een herinrichting en herwaardering van functies op basis van het functiehandboek van de Museumvereniging en de Museum CAO 2022. Door kostenstijgingen heeft het museum noodgedwongen moeten besluiten ‘pas op de plaats’ te maken, en is het salarisniveau Museum CAO 2023-2024 nog niet geïmplementeerd. Per januari 2025 zal de Museum CAO volledig worden gevolgd. Dit is doorberekend in voorliggende meerjarenbegroting. De tarieven voor zzp-ers worden vanuit deze CAO omgerekend met behulp van de rekentool van digiPACCT. Voor kunstenaars wordt de richtlijn kunstenaarshonoraria aangehouden. In 2024 verschijnt het nieuwe, herziene functiehandboek van de Museumvereniging; het huidige functiehuis en de waarderingssystematiek worden hierop aangepast.

Diversiteit Het museum bevordert diversiteit door actief te streven naar inclusiviteit in personeelsbestand, tentoonstellingen en activiteiten. We bereiken dit door het bewust aannemen van medewerkers, vrijwilligers, freelancers, het samenwerken met kunstenaars en partners, met verschillende achtergronden en ervaringen. Hierdoor zorgen we ervoor dat alle stemmen worden gehoord.

Vertrouwen Het museum bouwt vertrouwen op door open communicatie en samenwerking met alle betrokkenen. Dit omvat luisteren naar en respecteren van ideeën en meningen van medewerkers, kunstenaars, vrijwilligers, samenwerkingspartners en bezoekers. We willen transparant zijn over besluitvormingsprocessen en verwelkomen feedback.

Duurzaamheid Het museum investeert in scholing en ontwikkeling van personeel, zodat zij zich blijvend kunnen ontwikkelen en een duurzame loopbaan kunnen opbouwen. Het zorgt voor een veilige en gezonde werkomgeving, waarbij rekening wordt gehouden met impact op lange termijn van activiteiten op zowel sociaal als milieugebied.

Transparantie Het museum wil transparantie bevorderen door het delen van informatie over de financiën en beleidsbeslissingen. Het doet dit door openlijk te communiceren over doelen, uitdagingen en successen, het betrekken van medewerkers, kunstenaars en vrijwilligers bij besluitvormingsprocessen, en zo ook het vertrouwen te behouden van publiek en stakeholders.

8.3.3 Code Diversiteit & Inclusie

Het museum erkent het belang, de meerwaarde en noodzakelijkheid van diversiteit, inclusie en gelijkheid. Op onderdelen worden concrete acties ondernomen om die te bevorderen, maar is nog geen integraal onderdeel van de organisatie. Het streven is om te komen tot een werkwijze vanuit een breed gedeelde visie en beleid, met commitment van alle betrokkenen binnen een duidelijk geformuleerd werkveld.

Voor **Publiek, Programma, Partners en Personeel** (4 P's), die in onderlinge samenhang zullen worden bekeken, en waarvoor ook meetwaarden zullen worden gedefinieerd, betekent dit het volgende:

Publiek Doelstelling: Het publiek van het museum is divers en voelt zich thuis.

Momenteel wordt al gewerkt aan het vergroten van de diversiteit van het publiek, maar er is ruimte voor groei. Zie ook hoofdstuk 7. Publieksbenadering en bereik. Voor de komende jaren willen we ons bereik vergroten voor doelgroepen die nog ondervertegenwoordigd zijn. We zetten in op marketing en communicatie via specifieke kanalen en relevante media om deze groepen te bereiken. Verder wordt geïnvesteerd in inclusieve programmering en toegankelijkheid. Het museum betreft sleutelfiguren uit de potentiële doelgroepen actief bij programma- activiteiten. Middels regulier en gericht publieksonderzoek willen we inzicht krijgen en monitoren welke doelgroepen we bereiken en in hoeverre zij zich met onze organisatie verbonden, gewaardeerd en thuis voelen. De gewenste situatie over vijf jaar: het museum ontvangt een nog breder publiek dat zich kan identificeren met de tentoonstellingen en activiteiten.

Programma Doelstelling: Het programma van het museum weerspiegelt diversiteit en inclusie.

Het museum streeft in haar programmering ernaar om tentoonstellingen, evenementen en educatieve programma's te ontwikkelen die diverse perspectieven en ervaringen omvatten. Daartoe worden op dit moment inspanningen geleverd, maar er is ruimte voor verbetering. Door samen te werken met kunstenaars en curatoren van diverse achtergronden willen we ervoor zorgen dat verschillende stemmen en verhalen worden gehoord en vertegenwoordigd. Daarnaast ontwikkelen we educatieve programma's die inclusief zijn en rekening houden met de diverse behoeften en interesses van het publiek, waaronder volwassenen, kinderen en scholen. Artistieke en inhoudelijke kwaliteit staan voorop, maar er zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan verscheidenheid binnen het programma-aanbod. De publiekstevredenheid wordt gemeten. De gewenste situatie over vijf jaar is dat het museum een gevarieerd en inclusief programma heeft waarbij de diversiteit van kunst en cultuur wordt gevierd.

Partners Doelstelling: Het museum werkt samen met diverse partners om inclusie te bevorderen.

Het museum is van nature een flexibele netwerkorganisatie die graag samenwerkt met diverse (culturele) organisaties, collega-instellingen, scholen, kunstenaars, gemeenschappen en netwerken om inclusie te bevorderen. Er zijn diverse partnerschappen opgebouwd die worden bestendigd. Daarnaast is ruimte voor groei en diversificatie, om gezamenlijk nieuwe projecten en initiatieven te ontwikkelen die inclusie bevorderen. Ook wordt gestreefd naar het betrekken van nieuwe partners, personen en organisaties die aanvullende perspectieven en expertise bieden. De gewenste situatie over vijf jaar is dat het museum sterke, gelijkwaardige samenwerkingsverbanden heeft opgebouwd die bijdragen aan inclusieve programmering en een brede betrokkenheid van diverse gemeenschappen, en waarin ontwikkeling kan worden gezien. Dit komt ook tot uiting in de verschillende programmalijnen.

Personeel Doelstelling: Het personeelsbestand van het museum is divers en inclusief en ook de Raad van Toezicht vormt een representatieve afspiegeling van de samenleving.

Het museum erkent het belang van diversiteit en inclusie binnen het eigen personeelsbestand en de samenstelling van de Raad van Toezicht. Momenteel zijn er inspanningen om diversiteit te bevorderen, maar er is ruimte voor verbetering. Door het beperkte aantal formatieplaatsen en beperkte verloop vormt de organisatie nog geen optimale afspiegeling van de samenleving. Met de gewenste doorontwikkeling ontstaan nieuwe mogelijkheden. Ook in de uitbreiding van het aantal vrijwilligers wordt hiernaar gekeken. Het museum draagt er zorg voor dat er gelijke kansen zijn voor medewerkers, ongeacht hun achtergrond, en dat er een veilige en respectvolle werkomgeving is. Het museum wil de algemene medewerkerstevredenheid gaan meten. Het museum vindt het vanzelfsprekend om met elkaar bewust en met open blik om te gaan met diversiteit en inclusie, en verschillende perspectieven en behoeften te respecteren.

8.3.4 Governance Code Cultuur

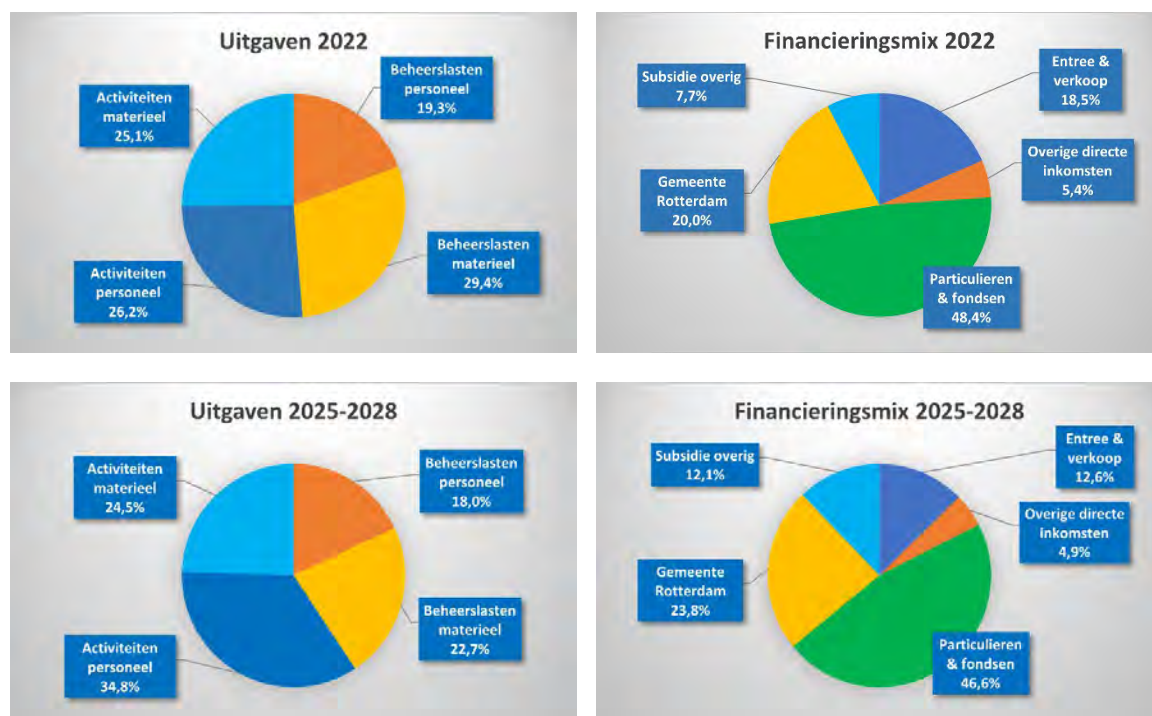
Het Chabot Museum past de acht principes van de Governance Code Cultuur toe, volgt de aanbevelingen op en wijkt van de aanbevelingen alleen gemotiveerd af. Sinds maart 2023 is het Raad van Toezicht-model van kracht. De directeur-bestuurder wordt benoemd door de Raad van Toezicht. Naleving van de code is opgenomen in het Reglement Raad van Toezicht en het Directiereglement. De Raad van Toezicht is zo samengesteld dat leden onafhankelijk van elkaar, van directie en deelbelangen kunnen functioneren als goede

toezichthouders en adviseurs. Zij ontvangen geen beloning. De Raad van Toezicht draagt zorg voor jaarlijkse evaluatie van eigen functioneren, zowel onderling als ten opzichte van de directie. De uitkomsten van evaluatie en afspraken worden vastgelegd. Jaarlijks houdt een delegatie van de Raad van Toezicht een functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder. Tenminste éénmaal per jaar overlegt de Raad van Toezicht met de directie over strategie, het algemene beleid en de financiën. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde systemen van administratieve organisatie, risicobeheersing en interne controle. Voor zover er met externe belanghebbenden over zaken wordt gesproken, gebeurt dit primair door de directie. Desgewenst is een lid van de Raad van Toezicht aanwezig. De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers en vrijwilligers.

De directie draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie melding kunnen doen van (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Hiertoe wordt een gedragscode opgesteld. Naleving van de hier genoemde codes zijn hierin meegenomen. Het museum heeft een externe vertrouwenspersoon aangesteld. Het Reglement Raad van Toezicht en Directiereglement worden periodiek nagekeken op actualiteit en waar nodig door de Raad van Toezicht gewijzigd. Implementatie en monitoring van de verschillende codes worden jaarlijks geëvalueerd; doelstellingen en beleid worden desgewenst bijgesteld. Bestuur en Raad van Toezicht doen conform de code jaarlijks verslag.

8.4 Vanuit een gezonde financieringsmix bijdragen aan beleidsspeerpunten gemeente

Voor de komende cultuurplanperiode is verbreding en verzwaring van de financieringsmix noodzakelijk om aan gestelde wet- en regelgeving en stijgende prijsniveaus te kunnen blijven voldoen. Met vereende inzet van particulieren, fondsen en gemeente kan het museum een nieuwe fase ingroeien. Het presenteert zich versterkt als museum voor internationaal expressionisme in een parel van het Nieuwe Bouwen in Museumpark Rotterdam. Hier sta je oog in oog met de monumentale en eigenzinnige werken van Henk Chabot (1894-1949) en zijn tijd; een kunstbeleving op wereldniveau, actueel gevisualiseerd en vanuit structurele samenwerking met partners verbonden met andere waardevolle plekken in de stad, waar kunst, erfgoed, architectuur en landschapsbeleving op een toegankelijke manier samenkomen. Hiermee draagt het museum vanuit eigen identiteit bij aan het creëren van meerwaarde op de beleidsspeerpunten van de gemeente; innovatie, inclusie, interconnectiviteit en internationalisering.

Figuur: De financieringsmix voor de cultuurplanperiode 2025-2028 toont een stevige breed gedragen privaat-publieke samenwerking, in professioneel opgeschaalde vorm vergelijkbaar met 2022. Nog steeds is sprake van een schaalbare slanke organisatie waarbij de beheers- en activiteitenkosten in balans zijn

Organisatie Chabot Museum Rotterdam

Raad van Toezicht

Mr. I. W. (Ivo) Opstelten (voorzitter)
Mw. S.P. (Susan) Raaijmakers (penningmeester)
Prof. Dr. Ing. S (steffen) Nijhuis
Dhr. R. (Rik) Fernhout
Mw. H (Hatice) Türkmen
Dhr. R.V. Grootveld

Directeur - bestuurder

Drs. J.M. (Jisca) Bijlsma

Team

Jisca Bijlsma, artistiek leider
René van der Giessen, zakelijk leider
Marjolein Wibier, directie-assistent
Angela Verschelling, hoofd communicatie en publiek
Art Collart, hoofd educatie en cultuuronderwijs

Cultuurcoaches

Hester Veenstra, cultuurcoach en educatie
Marijke Sol, cultuurcoach

Museumdocenten

Rowanne Settels
Laura Grimm
Astrid Steijger
Hester Veenstra
Carla Hendriks
Simon Oosterhuis

En een hecht team van vrijwilligers,
een flexibele schil van projectmedewerkers, partners

Januari 2024

**'KUNST DIENT IN DE EERSTE PLAATS JE ZIEL TE RAKEN, EN OOK
IN DE LAATSTE PLAATS.'**

*Kees Schortemeijer (1894 - 1979), in: album Kunst Kroniek 2
en album Henk Chabot 1894-1949*

**CHABOT
MUSEUM
ROTTERDAM**

MUSEUM FOR
INTERNATIONAL
EXPRESSIONISM